

2024-04-10

S:t Lars kyrkoruin

Historien bakom S:t Lars kyrka är dunkel. Det enda vi egentligen med säkerhet vet är att den har fått sitt namn efter helgonet S:t Lars. Det har spekulerats kring vilken slags kyrka S:t Lars var. En del tror att den kan ha varit biskopskyrka. Andra menar att den istället uppfördes som församlingskyrka för en landsförsamling eller för Sigtuna stadsförsamling. Men vi vet inte. Vi vet inte ens säkert när den byggdes, men det kan ha skett under 1100-talets första hälft.

Kyrkan hade från början ett tvåskeppigt långhus. En pelarrad i mitten bar upp takvalvet. Vapenhuset tillkom förmodligen på 1300- eller 1400-talet. Det är den lilla utbyggnad som sträcker sig ut i parken från kyrkans sydsida, där också huvudingången varit. Här kan man ännu se en av entréstenarna synlig i marknivå.

I och med reformationen på 1500-talet avvecklades kyrkan och kom istället att användas som skola. I slutet av 1500-talet lät kung Johan III renovera kyrkobyggnaden. Det var då tornluggarna fick sina tegelvalv. Ursprungligen var S:t Lars en ren gråstenskyrka. Slutligen förstördes byggnaden i en brand 1658.

Arkeologiska undersökningar vid S:t Lars kyrkoruin har gett ledtrådar till kyrkans planform. År 2010 gjordes en markradarundersökning som bekräftade tidigare antaganden om kyrkans storlek och utbredning. Den visade också att kyrkan haft en halvrund avslutning i söder, en så kallad absid. Den låg där den stora runstenen står idag, intill Prästgatan.

Kyrkoruinen restaurerades år 2022.